

Jacques Friedel (1921. – 2014.)

Na izmaku ljeta 2014. godine Francuska i svjetska znanstvena zajednica izgubile su jednu od velikih figura francuske znanosti iz druge polovine dvadesetog stoljeća. Jacques Friedel, član francuske Académie des sciences i njezin nekadašnji predsjednik, član Institut de France, profesor emeritus Université Paris Sud, preminuo je 27. kolovoza 2014. u 94. godini života.

Jacques Friedel je iza sebe ostavio dragocjen znanstveni opus iz područja teorije kondenzirane materije, posebice teorije metala i legura, a njegove ideje izvršile su snažan utjecaj i u kemiji čvrstog stanja. Niz njegovih otkrića (Friedelove oscilacije, teorija čvrste veze za prijelazne metale i njihove legure itd.), danas čine neizostavan dio udžbenika iz fizike kondenzirane materije. Njegova knjiga o dislokacijama u kristalima promovirala je koncept dislokacija kao nelinearnih defekata što je raznim kasnijim poopćenjima utjecalo na brojne generacije fizičara i metalurga.

Od početka šezdesetih značajno je uključen i u restrukturiranju fundamentalne znanosti u Francuskoj, promovirajući i provodeći ideju približavanja sveučilišta i istraživačkih ustanova. Jedan je od osnivača i dugogodišnji ravnatelj Laboratoire de Physique des Solides unutar današnjeg kampusa Université Paris-Sud.

Napose, Jacques Friedel je presudno utjecao na formiranje i znanstveni rad niza hrvatskih teorijskih i eksperimentalnih fizičara kojima je otvorio vrata svog laboratorija te je brižno slijedio i savjetima često pomagao njihov rad, ne samo za vrijeme njihovog boravka u Orsay-u, nego i poslije. To je prepoznalo i Sveučilište u Zagrebu koje mu je 2008. god. dodijelilo počasni doktorat (Doctor honoris causa) za njegove doprinose razvitku znanosti i tehnologije na svjetskoj razini, njegovo bogato nastavno i organizacijsko djelovanje te njegovu dugogodišnju pomoć i brigu za razvitak hrvatske znanosti i visokoškolskog obrazovanja.

Katarina Uzelac